

https://uk.wikipedia.org/wiki/Васильківський_Сергій_Іванович.

5. Матейко К. І. Український народний одяг : Етнографічний словник. К. : Наук. думка, 1996. С. 120.
6. Ніколаєва Т. О. Український костюм : Надія на ренесанс. К. : Дніпро, 2005, С. 326.
7. Селівачов М. Народний костюм як виразник національної ідентичності. *Зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф.* К. : ТОВ «ХІК», 2008. С. 301.
8. Ніколаєва Т. О. Український костюм: Надія на ренесанс. К. : Дніпро, 2005. С. 326.
9. Реалізм (живопис) [Електронний ресурс]. Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Реалізм_\(живопис\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Реалізм_(живопис)).
10. Рутковський М. Сергій Васильківський. Прага : Вид-во Укр. Молоді, 1927, С. 6–18.
11. Сергій Васильківський (1854–1917) : альбом. К. : Артанія Нова, 2006. С. 7–21.
12. Сергій Іванович Васильківський – український живописець, пейзажист [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://fakeoff.org/uk/culture/sergiy-ivanovich-vasilkivskiy-ukrainskiy-zhivopisets-peyzazhist>.
13. Яворницький Д. З української старовини : альбом. Малюнки Миколи Самокиша, Сергія Васильківського. К. : Мистецтво, 1991.
14. File : Sergiy Vasytkivskiy-Zaporozh.jpg [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sergiy_Vasytkivskiy-Zaporozh.jpg.

Кошиль В., викладач, Глобинська дитяча школа мистецтв
(м. Глобине)

ПОСТАНОВКА ТВОРЧОГО НАТЮРМОРТУ: НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА ЕСТЕТИЧНІ ВИМОГИ

Натюрморт – перший крок у підготовці учнів мистецької школи до творчого та професійного розвитку. Дух часу відбивається в кожному об'єкті навколо нас, насамперед, у побутових речах, які часто стають предметами зображення. Тому важливо вносити до змісту натюрморту автентичний алегоричний зміст.

Майже кожний художник приділяє увагу натюрморту і працює над ним. Відомі натюрморти М. Врубеля, А. Ерделі, К. Коровіна, І. Крамського, І. Левітана, І. Рєпіна та багатьох інших художників. Причина такої зацікавленості натюрмортом у тому, що художник має справу не з готовою натурою, а сам створює її, поєднуючи різні предмети в цілісну групу, яка відповідає певним навчальним завданням та естетичним вимогам.

Загальну теорію естетичного виховання особистості висвітлено у працях Б. Неменський, Г. Шевченко, А. Щербо [5] та ін.; методику навчання образотворчого мистецтва розробили Г. Беда [1], В. Щербаков [4], проблеми опанування живопису досліджували Ю. Гренберг [2], А. Кантор [3] та ін.

Мета даної статті – визначити навчальні завдання та естетичні вимоги до творчого натюрморту, у постановці якого беруть безпосередню участь діти.

Натюрморт називають камерною музикою живопису. В ньому можна простежити

майстерність накладання мазків, оцінити гармонію колориту і пластику форм. У ньому легко і швидко можна засвоїти основні закономірності живописної грамоти – це світлотіньове й кольорове ліплення форми, передача матеріальності та просторового віддалення предметів.

При постановці творчого натюрморту місце дії натюрморту відіграє важливу роль – це може бути підвіконня, стілець, кухонний стіл.

Фон творчого натюрморту має важливе значення. Різноманітний за забарвленням і освітленістю, він через контраст впливає на сприйняття предметів і загалом натюрморту. Фоном може бути стіна, простір інтер'єру, старий дерев'яний паркан, пейзажний простір. Викладач повинен зосередити увагу учнів на тому, що фон має надавати творчому натюрморту життєвої переконливості та естетичності.

Для творчого натюрморту прийнятні предмети, оздоблені орнаментом, дрібними деталями. Драперії слід використовувати з дрібним малюнком або ж однотонні.

Творчий натюрморт може розміщуватися на різних рівнях відносно лінії горизонту.

Кольори предметів натурної постановки мають бути гармонійними.

Вчимо дітей придивлятися до предметів, що їх оточують, запам'ятовувати їх і створювати цікаві й живі композиції. Будь-яку постановку натюрморту необхідно внутрішньо виправдати-відчути, пропустити через себе. Необхідно розуміти й відчувати предмет, вдивлятися в нього та відповідно до цього ставити його в групу. Натюрморт потрібно підібрати та розмістити так, щоб уся група справляла закінчене, цілісне враження – скомпонованість. Для цього необхідно врахувати залежність між високими і низькими предметами, ближніми і віддаленими, форму й колір, освітлення предметів.

Важливо, щоб натюрморт подобався, щоб малювати його було цікаво, тому до постановки творчого натюрморту необхідно залучати учнів. Вони повинні визначати естетичну привабливість предметів, пропонувати можливі варіанти поєднання їх у натюрморті. Власноруч складений натюрморт має бути обґрунтованим щодо тематики та змісту. Композиція натюрморту може бути вирішена по-різному, але незмінним залишається головна вимога, продиктована природою реалістичного мистецтва та художньою педагогікою: художня виразність, достовірність, наявність конкретної навчально-методичної мети.

Отже, при складанні постановки для творчого натюрморту необхідно керуватися принципами життєвості та естетичної привабливості. Головне живописне завдання полягає в тому, щоб розкрити зміст і сенс задуму в творчому натюрморті.

Список використаних джерел

1. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты. М.: Просвещение, 1989. 192 с.
2. Гренберг Ю. И. Технология станковой живописи. История и исследование Москва: Изобр. иск-во, 1982. 319 с.
3. Кантор А. М. Предмет и среда в живописи: проблемы взаимоотношений предметного мира и пространственной среды. М.: Сов. художник, 1981. 127 с.
4. Щербаков В. С. Изобразительное искусство. Обучение и творчество. Москва: Просвещение, 1969. 93 с.
5. Щербо А. Б. Естетичне виховання учнів у початкових класах. Київ: Рад. школа, 1969. 125 с.